

Список використаних джерел

1. Иванова В. М. Математическая статистика: Учебник / В.М. Иванова, В.Н. Калинина, Л.А. Нешумова, И.О. Решетникова. М.: Высш. школа, 1981. 371 с.
2. Чельшкова М. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. М.: Логос, 2002. 432 с.
3. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 448 с.
4. Сидоренко Е. В. Методы математической обработки в психологии. СПб.: ООО «Речь», 2000. 350 с.

References

1. Ivanova V. M. Mathematical statistics: Textbook / V. M. Ivanova, V. N. Kalinina, L. A. Neshumova, I. O. Reshetnikova. M.: Higher school, 1981. 371 p.
2. Chelyshkova M. B. Theory and practice of designing pedagogical tests: Tutorial. M.: Logos, 2002. 432 p.
3. Oprya A. T. Statistics (modular variant with programmed control knowledge). Heads guest. K.: Center for Literature Literature, 2012. 448 p.
4. Sidorenko E.V. Methods of mathematical processing in psychology. SPb.: Rech LLC, 2000. 350 p.

Николай Козяр, Валерий Кривцов, Алексей Парфенюк. Из опыта математико-статистической обработки результатов тестирования и их интерпретация

В данной статье отражен опыт внедрения тестового контроля знаний соискателей высшего образования по дисциплине «Инженерная графика», определены специфические характеристики тестов, обоснованные преимущества и недостатки, разработаны рекомендации для научно-педагогических работников.

Ключевые слова: соискатели высшего образования, инженерная графика, тест контроль, проверка знаний, результативность.

Mykola Koziar, Valerii Krivtsov, Oleksii Parfenyuk. With the experience of mathematical and statistical processing test results and their interpretation

This article covers the experience of introducing the test control of the knowledge of applicants of higher education in the discipline "Engineering Graphics", specifies the specific characteristics of the tests, justified the advantages and disadvantages, developed recommendations for scientific and pedagogical workers.

Key words: applicants of higher education, engineering graphics, test, control, knowledge testing, performance.

УДК 316.776.23

Дар'я КОНОНОВИЧ

аспірант кафедри соціальної роботи

Державного закладу «Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ, Україна

e-mail: 27dr.kononovich@gmail.com

УЧНІВСЬКА МОЛОДЬ ЯК ОБ'ЄКТ МАНІПУЛЯЦІЇ СВІДОМІСТЮ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У статті здійснено аналіз соціально-психологічних особливостей учнівської молоді як об'єкта маніпуляції свідомістю. Дається характеристика засобів масової інформації як інституту сучасного суспільства. Розглядаються фактори, що впливають на зростання ролі ЗМІ в соціалізації особистості та форми їх впливу на масову свідомість. Також автор зосереджується на особливостях та специфічних властивостях молоді як соціальної групи, що робить її ідеальною метою для дій маніпуляторів. Виявляється роль мас-медіа в сучасному суспільстві і в процесі соціалізації молоді.

Ключові слова: учнівська молодь, маніпуляція свідомістю, соціалізація, засоби масової інформації, інформаційне суспільство.

Сучасна молодь, як одна з найбільш слабозахищених і уразливих категорій населення, в силу відсутності у неї відповідних знань, досвіду і економічної залежності, часто виступає об'єктом для різного роду маніпуляцій, а також апробацій на ній політичних, соціально-психологічних технологій і експериментів. Яскравими прикладами практичного втілення подібного роду соціальних дослідів та інженерії є «молодіжні бунти», «молодіжна», «сексуальна» і «кольорові» револю-

ції, виникнення і життєдіяльність різного роду молодіжних субкультур, контркультур.

До числа вітчизняних та зарубіжних авторів, чий праці присвячені проблемам впливу на індивідуальну і масову свідомість, відносяться В. А. Ачкасова, В. В. Балабін, О. Т. Барішполець, Ю. П. Битяк, О. Г. Василевич, В. В. Застольська, С. О. Зелінський, В. П. Колісник, О. В. Кононенко, В. О. Лісчкін, П. М. Лісовський, С. А. Лозниця, М. К. Мамардашвили, О. В. Сидоренко, Т. В. Юхтовська, Н. Г. Яценко.

Вплив маніпуляцій на життя молоді розглядали у своїх дослідженнях П. М. Артёмов, О. І. Бондарчук, Б. Б. Буяк, О. В. Вакуленко, О. О. Гончарова, С. О. Єлишев, О. В. Мурюкіна, Т. У. Новікова, М. М. Скиба, В. А. Триндюк.

Вагомий внесок у розробку проблеми засобів масової інформації як інституту соціалізації та фактору виховання ціннісних орієнтацій молоді людини внесли такі науковці як: І. Д. Бех, Л. Я. Гордін, І. Д. Зверева, І. С. Кон, В. В. Москаленко, О. В. Первишева, Л. М. Сніжко, Н. П. Чутова.

Зважаючи на недостатній науковий аналіз вікових особливостей учнівської молоді, які роблять її уразливою до різного роду маніпуляцій, метою нашої статті є визначення соціально-психологічних особливостей учнівської молоді як об'єкта маніпуляції свідомістю.

Учнівська молодь може розглядатися ініціатором нововведень, установки, ідей, ціннісні орієнтації якої докорінно впливають на перспективи розвитку суспільства в цілому.

Вікові межі учнівської молоді, які будуть розглядатися у нашому дослідженні, згідно з періодизацією вікового розвитку Мухіної В. С. становлять від 16,17 років до 21–25 років (юнацтво). [6]

Означені межі обрані не випадково, бо саме у цьому віці досягаються оптимальні показники у розвитку психічних, соціальних і фізичних властивостей, завершується формування ціннісних орієнтацій.

Окреслюючи межі юнацького віку, ми виходимо з відомих науці даних з морфології, фізіології і біохімії, а також з даних про динаміку і діапазони можливих фізичних і психічних досягнень.

У роботі О. В. Рудакової [7, 17] визначені такі специфічні характеристики учнівської молоді як об'єкта дослідження:

- це найзначніша по чисельності й по ролі в системі суспільного відтворення соціальної група;
- головна функція – поповнення низки кваліфікованих шарів суспільства – фахівців і інтелігенції;
- є особливою перехідною соціальною групою, у рамках якої здійснюється особистісне і соціальне становлення;
- відмінна риса – прагнення до всього нового, у силу відсутності досвіду – схильність до максималізму, перебільшення значення власної думки;
- склад групи формується із представників різних шарів і класів населення приблизно однакового віку з певним рівнем освіти.

І. Ю. Кузнецова виділяє три основні етапи соціалізації, пов'язані з формуванням ціннісних орієнтацій молоді [2, 12]:

1. Перший етап характеризується усвідомленням певних цінностей і утворенням ціннісних уявлень на базі індивідуального досвіду особистості.
2. Другий етап пов'язаний із включенням молоді у нову сферу соціального життя (навчання у ВНЗ), де особистий досвід характеризує такий рівень життєдіяльності людини, при якому ціннісні уявлення тісно пов'язані із задоволенням життєво необхідних потреб, а тому часто випадкові й обмежено-еґоїстичні. У цей період простежуються риси регулятивного процесу формування ціннісних орієнтацій завдяки додатковим знанням, що доповнюють індивідуальний досвід особистості.
3. Під час третього етапу переборюються протиріччя у свідомості молоді, розвивається і вдосконалюється система ціннісних орієнтацій на основі глибокого особистісного, ініціативно-творчого ставлення до моральних цінностей як до базових цілей і засобів життєдіяльності людей. Означений етап є частиною системи керування соціально-економічних і соціально-культурних факторів регуляції з боку суспільства та його соціальних інститутів.

Аналізуючи ці етапи, ми припустили, що учнівська молодь є своєрідною групою ризику в проблемі маніпуляції свідомістю. Оскільки соціально-психологічний розвиток студентської молоді характеризується нерівномірністю, напруженістю, наявністю і повторюваністю конфліктних ситуацій. Саме в молодості динамічно відбувається формування соціальних мотивацій, самоаналіз та швидкість реакції, проте в цьому віці значно менше, ніж у дорослому, турбують безпека близьких та відповідальність за них.

У свідомості молоді людини відбувається перехід від споглядальницького світу юнацтва до світу активної дії. Це період професійної підготовки, оволодіння навичками управління й самостійної інтелектуальної діяльності, час дружби, любові, створення сім'ї, виховання дітей.

На думку більшості дослідників, для юнацького віку характерне досягнення оптимальних показників у розвитку психічних, соціальних і фізичних властивостей. Науковці стверджують, що однією із сучасних тенденцій у генезисі молоді є його трансформація із невиробничого характеру в амбівалентну соціальну групу, яка бере безпосередню участь у матеріальному і духовному виробництві. Прийняття цієї позиції дозволяє віднести молоді до соціально-дієвої групи суспільства.

В юності молода людина вже по праву відчуває себе дорослою, відповідальною за свій вибір. Соціальна ситуація як умова розвитку і буття в юності відрізняється для юнака тим, що вона від-

крити його домаганням, його ретельності і його талантам. Справа за ним.

В юності перед молодою людиною постає питання про вибір життєвого шляху, про розвиток своєї свідомості настільки, щоб подолати багато і багато зовнішніх перешкод, і навіть всередині самого себе.

Ключовою проблемою, що визначає інтерес людини в юності, є він сам: стан його свідомості, його надії і сподівання, його амбіції; це можуть бути також домагання на те, щоб проявити себе в цьому світі, відбивши свою особистість в мистецтві, науці, духовності.

Важливою складовою життя молодої людини в цей період залишається навчальна діяльність.

Навчальна діяльність перш за все вимагає постійних рефлексій на себе, на процес засвоєння знань і придбання самостійних навичок пізнавальної діяльності. Вчитися – значить вчити себе, бути здатним регулювати свої дії відповідно до свідомої мети і під рефлексивним контролем.

Розвинені форми мислення здійснюються людиною у внутрішньому плані, часом вони протікають на несвідомому рівні. Учень може і повинен навчитися рефлексивних дій, які допоможуть здійснювати контроль за структуруванням придбаних знань і за способами здійснюваних розумових дій [6, 497].

Необхідною умовою розвитку свідомості є вільна воля людини. Вільна людина посправжньому самоактуалізується, стає особистістю, коли може слідувати своїм ціннісним орієнтаціям. Особистість є одночасно носієм існуючих суспільних відносин та індивідуальної свободи.

Сутність людини полягає в тому, що її внутрішній світ складають два рівнозначних початку – людина в соціальному просторі відносин виступає як соціальна одиниця і як унікальна особистість. Індивідуальне буття особистості формується через внутрішню позицію, через становлення системи особистісних смислів, на основі яких людина будує свій світогляд, свою ідеологію.

Світогляд являє собою узагальнену систему поглядів на світ в цілому, на своє місце в ньому; світогляд – це розуміння людиною сенсу її поведінки, діяльності, позиції, а також історії та перспективи розвитку людського роду. Для кожної людини її система особистісних смислів визначає індивідуальні варіанти ціннісних орієнтацій. Очевидно, що особистість здатна свідомо вибирати єдино правильне для себе рішення і здійснювати вольові дії, відповідні вибору [6, 505–506].

Взаємне тяжіння в умовах спільного досягнення особливого світу стає самоцінним. Тепер міжособистісна ідентифікація спрямована на однолітків – однопумців, на людей «однієї крові». Поси-

лення ідентифікацій з однолітками, приводячи до відокремлення від інших людей, забезпечує засвоєння конвенціональних ролей, норм, правил поведінки всередині вікової групи або всередині якогось співтовариства.

Тяга молоді «бігти» від труднощів засвоєння і встановлення стилю спілкування у великому, традиційному соціумі і тяга до кооперування в своїх відокремлених вікових «спеціалізованих» за інтересами спільнотах – типове соціальне явище другої половини ХХ століття і початку ХХІ століття в євро-американській цивілізації.

Очевидно, що це явище – результат розвитку техногенної культури, а також нових форм роз'єднання цивілізацій і домінування ідеї «передбачення катастрофи». Ідея катастрофи проголошується багатьма західними соціологами, філософами та іншими фахівцями, які взяли на себе відповідальність за прогноз майбутнього людства [6, 520].

Сьогодні молодіжний ескапізм проявляє себе і в так званому полі галактик Інтернету, в віртуальних спільнотах, через засоби масової інформації (далі – ЗМІ).

Так, за результатами бесід та анкетувань 200 студентів різних курсів, спеціальностей та статі Луганського національного університету ім. Т. Г. Шевченка виявлено, що 73% студентів вільний від занять та підготовки до них час проводять за комп'ютером, менше – біля телевізора і рідко – слухають радіо.

89% студентів метою користування мережею Інтернет назвали спілкування; 65% – пошук учбової інформації; 47% – перегляд фільмів та прослуховування музики.

Проводячи оцінку значення для кожного опитуваного ЗМІ, студенти вказували, що це: «засіб для пошуку інформації» (74%), «джерело маніпуляції» (14%), «побутова річ» (9%), «зло» (3%).

З соціологічної точки зору ЗМІ є інформаційно-пропагандистським комплексом, який, з одного боку, є політичним інструментом, з іншого – одним з найбільш ефективних засобів збереження і поширення культури суспільства, засобом соціалізації молодого покоління [4, 253].

ЗМІ впливають на соціалізацію всіх статевовікових і соціально-професійних верств населення. Цей вплив визначається наступними причинами:

1. ЗМІ виконують рекреативну роль, оскільки сучасна людина більшу частину свого вільного часу проводить з різними ЗМІ, які допомагають їй відпочивати, забути себе, піти від повсякденності, відволіктися від роботи.
2. ЗМІ виконують релаксаційну роль, яка тісно пов'язана з рекреативною. Вони стають своєрідним джерелом поповнення

дефіциту міжособистісних контактів, альтернативою при складнощах в спілкуванні з оточуючими.

3. ЗМІ на даний момент фактично представляють систему неформальної освіти, що виконує просвітницьку роль для різних верств населення. Наприклад, молоді люди сьогодні рідко ходять до бібліотек, так як всю інформацію для особистого користування і навчання можна знайти в Інтернеті. Проблеми такого утворення, по-перше, полягають в тому, що воно безсистемне, поверхове. По-друге, отримана інформація не завжди коректна, авторитетна або адекватна, так як ЗМІ не претендують на академічність і часто повідомлення робляться людьми, далекими від наукової сфери.
4. ЗМІ значно впливають на засвоєння людьми різного віку широкого спектру соціальних норм і ціннісних орієнтацій особистості. Це проявляється, наприклад, у формуванні матеріальних і соціальних потреб великих соціальних груп і окремих індивідів.
5. Посилюється тенденція перетворення ЗМІ в сферу самореалізації людини. Відносно телебачення це проявляється в передачах з прямою участю телеглядачів, ток-шоу, реаліті-шоу, де звичайні люди стають повноправними учасниками телевізійного процесу, а іноді самостійними «зірками». У сфері Інтернету – це, безсумнівно, блоги, форуми, сторінки в соціальних мережах, викладка інформації (відео, фото, графіка, малюнки і т.д.).

В цілому можна говорити про те, що ЗМІ відіграють велику роль у формуванні людини як особистості і як члена суспільства.

У той же час не можна залишити без уваги ті факти, що велика кількість часу, що витрачається на телевізор, або пристрасть до комп'ютерних ігор в певних випадках робить дітей більш агресивними, збільшує деструктивну складову в поведінці. З одного боку, за допомогою ЗМІ молоді люди стають більш поінформованими, пристосованими до умов навколишнього їх суспільства, з іншого – вони формують з них споживачів, які обмежені жорсткими рамками суспільства споживання і масової культури.

Соціалізуючий ефект ЗМІ розглядався в рамках декількох теорій, зокрема соціального навчання. Згідно з її сучасним варіантом, одержувачі інформації ЗМІ сприймають символічні репрезентації поведінки як основу для побудови своєї власної поведінки [4]. При цьому аудиторія не потребує ні в підкріпленні, ні в заохоченні, щоб вести себе за запропонованою поведінковою моделі, яку вона ефективно переймає. Це відбувається наступним

чином: навчання через спостереження – індивіди засвоюють нові моделі поведінки, які представляють ЗМІ; придушення – показуючи, що за певну поведінку слідує покарання, можна зменшити ймовірність того, що особистість буде вести себе аналогічно; розгальмовування – демонстрація заохочення за загрозове або заборонене поведіння, її часто буває досить, щоб підвищити ймовірність того, що глядач буде вести себе саме таким чином.

Оскільки у молодих людей можливостей тестування реальності значно менше, ніж у дорослих, а їх власний життєвий досвід не дозволяє їм критично осмислити те, що пропонують ЗМІ, тому що формується уявлення про навколишній світ нерідко включає в себе не зовсім реалістичні, а іноді і очевидно казкові фрагменти. Результатом таких уявлень може стати зниження самооцінки, внаслідок неможливості досягти того способу життя, який вони бачать на екрані телевізора, або, навпаки, поява агресивності в поведінці і т.д. Всі ці деталі визначають як вироблення стійких стратегій поведінки, так і психологічний стан особистості, її самооцінку, здатність справлятися зі стресом і, в кінцевому підсумку, її соціально-психологічне здоров'я [1, 156].

Вплив засобів масової інформації істотно позначається на акселерації, яка характеризує розвиток молоді в даний час. Вона, зокрема, полягає в прискоренні темпів психічного розвитку [5, 239].

У той же час, соціалізуючий вплив засобів масової інформації, як правило, обмежений зовнішньою сферою мотивації, просте накопичення або збільшення інтенсивності потоків інформації саме по собі ще не призводить до бажаних результатів в сенсі підвищення рівня культурної свідомості та зміни установки на поведінку [8, 11].

Для цього потрібно, щоб інформація увійшла складовою частиною в більш значиму соціальну інформацію і утворила б нерозривне ціле з іншими стимулами і індикаторами свідомої діяльності.

Результати дослідження О. В. Лаже свідчать, що у тих, хто використовує одні й ті ж канали комунікацій, виробляються свої погляди на сучасну дійсність, що включають в себе безліч індивідуальних відмінностей. В даному випадку канали масових комунікацій виконують функцію не тільки технічних засобів, а й соціального контролю над комунікативною поведінкою індивідів [3, 129].

Ще одна серйозна проблема, з якою зіткається сучасна молодь – це великі інформаційні перевантаження, які нерідко призводять до нервових розладів, особливо у молоді, тому що несформована психіка часом не витримує подібного натиску. З одного боку ЗМІ, зокрема Інтернет, дають можливість долучитися до культури, мистецтва, літе-

ратури різних країн [5, 255]. Незаперечним фактом є те, що Інтернет є найбільш колосальним в історії людства джерелом інформації і його можливості (такі як оперативність, доступність зв'язку) дозволяють використовувати Інтернет не тільки як засіб пізнання навколишньої дійсності, а й як засіб спілкування [3, 131].

Таким чином, в сучасних умовах значно зростає значення ЗМІ. Володіючи ціннісно-орієнтуючою, культурно-освітньою функціями, ЗМІ відіграють провідну роль у формуванні світогляду молодих людей.

Стрімкий розвиток технологій у галузі ЗМІ породжує нові форми індустрії дозвілля, сприяє створенню умов для розвитку нових практик споживання, оволодіння широким колом інформації, що стимулює аналітичні потенції особистості. Водночас технології формують аудиторію глядача, слухача як пасивного споживача інформаційного продукту, внаслідок чого виникає загроза знецінення моральних, гуманістичних вартостей, зростання рівня девіацій, розповсюдження псевдоцінностей. І ці процеси дедалі прискорюються,

висуваючи ЗМІ на позицію провідного агента соціалізації, який потребує постійних соціально-педагогічних досліджень їх функціонування і розвитку.

Подальших досліджень потребує виявлення «груп ризику» за високим ступенем сприйнятливості до маніпуляцій серед молоді і визначення їх специфічних характеристик, що дозволить визначити не тільки напрямки корекційної роботи, а й основні орієнтири для зміни системи виховання в сім'ї та в освітніх установах. Крім того, заглибленість молодих людей в соціальні мережі актуалізує проблеми комунікації, що знаходять своє відображення як у становленні окремої особистості, так і в розвитку всього соціуму в цілому.

Усвідомлення цього факту вимагає якнайшвидшого прийняття всіляких заходів з боку держави, організацій, громадських структур і самої молоді з протидії подібного роду впливу на сучасну молодь, а також вдосконалення методів щодо здійснення молодіжної політики як діяльності, спрямованої на соціалізацію, соціальне становлення та розвиток критичного мислення молоді.

Список використаних джерел

1. Гарасимів Т. З. Особистість та проблеми її соціалізації / Т. З. Гарасимів // Форум права. – 2009. – №3. – С. 156 – 161.
2. Застольська В. В. Маніпуляція як засіб формування ціннісно-нормативних уявлень в сучасних демократичних суспільствах / В. В. Застольська // Філософські проблеми гуманітарних наук : альманах. – 2010. – № 16/17. – С. 195–199.
3. Лаже О. В. Особливості функціонування засобів масової комунікації як агента соціалізації особистості / О. В. Лаже // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2014. – №. 61. – С. 127–132.
4. Лукашевич М. П. Соціологія. Загальний курс. / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков // Підручник. – К.: Каравела, 2004. – 456 с.
5. Мудрик А. В. Социализация человека: учебное пособие для студентов высших учебных заведений / А. В. Мудрик. – М: Академия, 2006. – 304 с.
6. Мухина В. С. Возрастная психология. Феноменология развития: учебник для студ. высш. учеб. заведений / В. С. Мухина. – 10-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 608 с.
7. Рудакова О. В. Жизненные стратегии современного российского студенчества: автореферат дис. ... кандидата социологических наук: 22.00.04 / О. В. Рудакова // Моск. гос. соц. ун-т. – Москва, 2004. – 23 с.
8. Чутова Н. П. Впливовість мас-медіа на формування ціннісних орієнтацій сучасної української молоді (на прикладі Дніпропетровського регіону): автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04 / Н. П. Чутова. – Запоріжжя, 2010. – 16 с.

References

1. Harasymiv T.Z. (2009). *Personality and problems of its socialization. Forum of rights*. Kyiv, Ukraine: 3, 156 – 161.
2. Zastolska V. V. (2010). *Manipulation as a means of formation of value-normative representations in modern democratic societies. Philosophical problems of humanities: almanac*. Kyiv, Ukraine: 16/17, 195–199.
3. Lazhe O. V. (2014). *Features of the functioning of mass communication as an agent of socialization of personality. Social technologies: actual problems of theory and practice*. Kyiv, Ukraine: 61, 127–132.
4. Lukashevych, M.P., & Tulenkov, M.V., (2004). *Sociology. General course*. / Kyiv, Ukraine: Karavela, 456.
5. Mudryk A. V. (2006). *Socialization of man*. Moscow, Russia: Academy, 304.
6. Mukhyna V.S. (2006). *Age psychology. Phenomenology of development*. Moscow, Russia: Academy, 608.
7. Rudakova O.V. (2004). *Life strategies of modern Russian students. Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow: MSCU [in Russian].
8. Chutova N.P. (2010). *Consequence mass media on formation of value orientations of modern young people in Ukraine (on the example of the Dnipropetrovsk region). Extended abstract of candidate's thesis*. Zaporozhye: Classic Private University [in Ukrainian].

Дар'я Кононович. Учащаяся молодежь как объект манипуляции сознанием в современном информационном обществе

В статье осуществлен анализ социально-психологических особенностей учащейся молодежи как объекта манипуляции сознанием. Дается характеристика средств массовой информации как института современного общества. Рассматриваются факторы, которые воздействуют на рост роли СМИ в социализации личности и формы их влияния на массовое сознание. Также автор делает акцент на осо-

бенностях и специфических свойствах молодежи как социальной группы, что делает ее идеальной мишенью для действий манипуляторов. Определяется роль СМИ в современном обществе и в процессе социализации молодежи.

Ключевые слова: учащаяся молодежь, манипуляция сознанием, социализация, средства массовой информации, информационное общество.

Daria Kononovych. Student youth as an object of manipulation of consciousness in the modern information society

Today, the process of socialization of modern youth takes place in absolutely other circumstances in comparison with former generations. The social activity of young people and teenagers is being developed not only in real but also in virtual space.

The article analyses the socio-psychological characteristics of students as an object of mind manipulation. The author analyses the mass media as an institute of the contemporary society and analyses the factors influencing the increasing role of the mass media in personality socialization. Description of basic kinds and functions of modern mass medias is given; the features of their development and intercommunication are analyzed with the processes of socialization and social education of personality in the conditions of modern society. The author focuses on the features and specific properties of youth as a social group that make it an ideal target for the actions of manipulators.

The author also considers the forms of the mass media's influencing the mass consciousness and reveals the role of the mass media in the contemporary society and young people's socialization.

The data obtained can be used for effective prevention of negative impact of information and social content of the Internet on young people singled out as a risk group.

Keywords: student youth, manipulation of consciousness, socialization, mass media, information society.

УДК 373.31

Людмила КРАСЮК

вихователь комунального закладу
«Лисичанський дошкільний навчальний заклад» (ясла-садок) № 5,
Луганська область, м. Лисичанськ, Україна
e-mail: metti555@ukr.net

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті розглянуто наукові погляди на поняття «фізичне виховання» та «фізична культура», визначено їх сутність, зв'язок із виховним процесом у закладах дошкільної освіти. Визначено вплив фізичного виховання на показники фізичного розвитку дитини; розкрито основні групи завдань фізичного виховання дитини-дошкільника.

Ключові слова: виховання, фізичне виховання, фізична культура, фізичний розвиток, здоровий спосіб життя.

Фізичне виховання історично є однією з перших педагогічних проблем, яка розглядається багатьма педагогами і психологами як в історико-педагогічній спадщині, так і в сучасних дослідженнях.

Воно є історично одним із найстародавніших напрямів цілеспрямованого виховного впливу на підростаюче покоління. Спрямованість процесу фізичного виховання полягає в забезпеченні успішного фізичного та розумового розвитку дітей, зміцненні їх здоров'я, подоланні гіподинамії, формуванні рухових вмінь та навичок, розвитку фізичних якостей, вихованні інтересу до різних видів рухової діяльності.

Період дошкільного дитинства є одним із найбільш відповідальних періодів життя людини у формуванні фізичного здоров'я і культурних навичок, що забезпечують його вдосконалення, зміцнення і збереження в майбутньому. Досягнен-

ня оптимального рівня фізичного здоров'я та фізичного розвитку дітей дошкільного віку служить одним з критеріїв ефективності організації навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти.

Цілеспрямована педагогічна робота з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти передбачає вирішення оздоровчих, виховних та освітніх завдань, реалізація яких органічно пов'язана з активною руховою діяльністю дітей дошкільного віку. Спеціальними засобами фізичного виховання є вправи, щоденне використання яких сприяє певному задоволенню потреб дітей у руховій діяльності (Н. Ледовська, Д. Шептицький та ін.) та є одним із шляхів підвищення ефективності оволодіння різноманітними рухами [2].

Одним із провідних принципів, обґрунтованих у фундаментальних працях Я. Коменського,